

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 24. septembra 2020. godine
Br. ref.:RK 1620/20

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI226/19

Podnosilac

Hysri Peçani

Ocena ustavnosti presude Osnovnog suda u Prizrenu P. br. 1191/19 od 8. novembra 2019. godine, naredbe [Ppr. br. 487/2018] Osnovnog suda u Prizrenu od 8. avgusta 2019. godine i naredbe za dugoročnu zaplenu imovine [Ppr. br. 487/2018] Osnovnog suda u Prizrenu od 14. avgusta 2019. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Gresa Caka-Nimani, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Hysri Peçani, sa prebivalištem u opštini Prizren (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu [P. br. 1191/19] Osnovnog suda u Prizrenu (u daljem tekstu: Osnovni sud) od 8. novembra 2019. godine.
3. Podnosilac takođe osporava i naredbu [Ppr. br. 487/2018] Osnovnog suda u Prizrenu od 8. avgusta 2019. godine i naredbu za dugoročnu zaplenu imovine [Ppr. br. 487/2018] Osnovnog suda u Prizrenu od 14. avgusta 2019. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporenih akata, kojima su navodno povređena prava podnosioca zahteva zagarantovana članom 24. [Jednakost pred zakonom] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na stavovima 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. [Procesuiranje podnesaka] i 47. [Individualni zahtevi] Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32. [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 16. decembra 2019. godine, podnosilac je putem pošte dostavio zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
7. Dana 20. decembra 2019. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Selvetu Gërxhaliu-Krasniqi za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Radomir Laban (predsedavajući), Remzije Istrefi-Peci i Nexhmi Rexhepi.
8. Dana 31. decembra 2019. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i tražio od njega (i) da razjasni da li zastupa sam sebe ili ga zastupa zastupnik, i (ii) da tačno razjasni za koja prava i slobode tvrdi da su mu povređena.
9. Dana 20. januara 2020. godine, podnosilac zahteva je dostavio Sudu dopunu zahteva u kojoj je naveo da nije angažovao zastupnika i, u suštini, tvrdi da je diskriminisan kao pripadnik RAE zajednice - Aškalija.
10. Dana 30. aprila 2020. godine, Sud je poslao kopiju zahteva Osnovnom sudu.
11. Dana 2. septembra 2020. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

12. Iz spisa predmeta proizilazi da podnosilac zahteva pobija odluke redovnih sudova o dva zasebna slučaja, odnosno (i) *prvi slučaj* koji je povezan sa krivičnim delom prevare iz stava 1. člana 335. Krivičnog zakonika Republike Kosovo br. 04/L-082 (u daljem tekstu: Krivični zakonik), koji je pokrenut 2015. godine, a koji je Osnovni sud u Prizrenu rešio presudom [P. br. 1191/19] od 8. novembra 2019. godine; i (ii) *drugi slučaj* za koji je istraga pokrenuta 2018. godine u vezi sa nekoliko krivičnih dela, odnosno nezakonito obavljanje medicinske ili farmaceutske delatnosti iz stava 1. člana 262, izbegavanje poreza iz stava 1. člana 313, prevara iz stava 1. člana 335. i krivično delo neovlašćeno vlasništvo, kontrola ili posedovanje oružja iz stava 1. člana 374. Krivičnog zakonika, o kojima još uvek ne postoji meritorna odluka Osnovnog suda u Prištini - Specijalno odeljenje.

(i) *Prvi slučaj u vezi sa krivičnim delom prevara - presuda [P. br. 1191/19] Osnovnog suda u Prizrenu od 8. novembra 2019. godine*

13. Dana 12. marta 2015. godine, Osnovno tužilaštvo u Prizrenu podnelo je optužnicu [PP/II. br. 3188/2014] protiv podnosioca zahteva zbog krivičnog dela prevare propisanog u stavu 1. člana 335. Krivičnog zakonika.
14. Iz spisa predmeta proizilazi da je Osnovno tužilaštvo u suštini optužilo podnosioca zahteva za krivično delo prevare na osnovu dokaza koje je dalo nekoliko oštećenih lica, članova iste porodice, koji su uverili Osnovni sud da je podnosilac zahteva tražio i dobio od njih znatne sume novca za izlečenje bolesti koju ne leči savremena medicina, dok je podnosilac zahteva tvrdio da je leči na osnovu posebnih metoda narodne medicine u svojstvu duhovnog iscelitelja.
15. Dana 8. novembra 2019. godine, Osnovni sud je presudom [P. br. 1191/19] od 8. novembra 2019. godine, podnosioca zahteva: (i) oglasio krivim za izvršenje krivičnog dela prevare propisanog u stavu 1. člana 335. (Prevara) Krivičnog zakonika; (ii) osudio na novčanu kaznu u iznosu od 5.000 (pet hiljada) evra; (iii) osudio na kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine; i (iv) izrekao mu i dodatnu kaznu zabrane obavljanja profesije, samostalne delatnosti i dužnosti u trajanju od 3 godine.
16. Gore navedenom presudom je data i pravna pouka da je protiv iste presude dozvoljena žalba u roku od 15 (petnaest) dana od dana prijema te presude.
17. Neodređenog datuma, podnosilac zahteva je izjavio žalbu na presudu [P. br. 1191/19] Osnovnog suda od 8. novembra 2019. godine i još uvek čeka na odluku Apelacionog suda.

Drugi slučaj u vezi sa krivičnim delima nezakonito obavljanje medicinske ili farmaceutske delatnosti, izbegavanje poreza, prevara i krivičnim delom neovlašćeno vlasništvo, kontrola ili posedovanje oružja – (i) naredba [Ppr. br. 487/2018] Osnovnog suda u Prizrenu od 8. avgusta 2019. godine i (ii) naredba za dugoročnu zaplenu imovine [Ppr. br. 487/2018] Osnovnog suda u Prizrenu od 14. avgusta 2019. godine

18. Dana 17. novembra 2018. godine, Osnovno tužilaštvo u Prizrenu – Opšte odeljenje, pokrenulo je istragu protiv podnosioca zahteva zbog osnovane sumnje da je izvršio krivično delo nezakonito obavljanje medicinske ili farmaceutske delatnosti iz stava 1. člana 262, izbegavanje poreza iz stava 1. člana 313, prevara iz stava 1. člana 335. i krivično delo neovlašćeno vlasništvo, kontrola ili posedovanje oružja iz stava 1. člana 374. Krivičnog zakonika.
19. Dana 26. jula 2019. godine, Osnovno tužilaštvo u Prizrenu je proširilo istragu protiv podnosioca zahteva zbog krivičnog dela protivpravno vršenje lekarske ili apotekarske delatnosti iz stava 1. člana 256. Krivičnog zakonika Republike Kosovo br. 06/L-074 (u daljem tekstu: novi Krivični zakonik) i krivičnog dela ucena iz stava 1. člana 341. Krivičnog zakonika Kosova.
20. Na osnovu spisa predmeta proizilazi da je protiv podnosioca zahteva u okviru drugog predmeta preduzeto nekoliko procesnih radnji u vezi sa njegovim pritvorom i procesne radnje u vezi sa produženjem pritvora.
21. Dana 27. jula 2019. godine, na zahtev Osnovnog tužilaštva u Prizrenu, Osnovni sud je rešenjem [PPpr. br. 487/2018], odredio podnosiocu zahteva pritvor u trajanju od 30 (trideset) dana. Takođe, dana 22. avgusta 2019. godine, Osnovni sud je rešenjem [PPpr. br. 487/2018] produžio meru pritvora za još dva meseca, koja je trajala do 25. oktobra 2019. godine.
22. Dana 8. avgusta 2019. godine, Osnovni sud je naredbom [Ppr. br. 487/2018], na osnovu člana 112. [Privremena sekvestracija] Zakonika br. 04/L-123 o krivičnom postupku Kosova (u daljem tekstu: Zakonik o krivičnom postupku) naredio zaplenu predmeta i dokaza, uključujući i određeni broj motornih vozila i drugih dragocenih stvari, koje će se do donošenja konačne odluke suda čuvati kod Agencije za upravljanje zaplenjenom imovinom u Prištini (AUZIK). Na kraju ove naredbe data je i pravna pouka, odnosno prigovor upućen vanpretresnom veću Osnovnog suda protiv ove naredbe, koji je podnosilac zahteva iskoristio u određenom roku.
23. Dana 14. avgusta 2019. godine, Osnovni sud u Prizrenu je naredbom za dugoročnu zaplenu imovine [Ppr. br. 487/2018], na osnovu stavova 1, 6. podstav 6.2, 9, 10. člana 266. [Ročište za potvrđivanje naloga za zaplenu imovine] Zakonika br. 04/L-123 o krivičnom postupku Kosova: (i) zabranio prodaju i otuđenje nepokretnosti podnosioca zahteva; (ii) naložio Katastarskoj agenciji Kosova – Direkcija za katastar i geodeziju opštine Prizren i Javnobeležničkoj komori Kosova da izvrše ovu naredbu; i odlučio (iii) da vlasnik nepokretnosti nastavlja sa korišćenjem gore navedene imovine, ali istu ne može da proda ili na drugi način promeni vlasništvo nad imovinom; (iv) da ova naredba ne ističe do zaključenja glavnog pretresa, obustave istrage ili podizanja optužnice u koju nije uvrštena imovina koja je navedena u optužnici; (v) da naredba za dugotrajnu zaplenu važi na čitavoj teritoriji Kosova; (vi) da se o ovoj naredbi obaveštavaju državni tužilac, podnosilac zahteva, njegov branilac, kao i lice V.M. iz Prizrena, koje može imati materijalni interes na ovim nepokretnostima; (vii) da žalba ne odlaže izvršenje naredbe za dugoročnu zaplenu. Na kraju ove naredbe data je i pravna pouka, odnosno žalba upućena Apelacionom sudu, protiv ove naredbe za

dugoročnu zaplenu imovine, koju je podnosilac zahteva, prema njegovom izjašnjenju, iskoristio u određenom roku.

24. Dana 3. oktobra 2019. godine, Specijalno tužilaštvo Republike Kosovo (u daljem tekstu: Specijalno tužilaštvo) je rešenjem [PPS. br. 59/2019], proširilo istragu protiv podnosioca zahteva u pravcu krivičnog dela pranje novca iz člana 302. novog Krivičnog zakonika u vezi sa stavovima 1. i 2. podstav 2.1 člana 32. [Dodatne obaveze transakcija za nepokretnu imovinu] Zakona br. 03/L-196 o sprečavanju pranja novca i borbi protiv finansiranja terorizma.
25. Dana 24. oktobra 2019. godine, Osnovni sud u Prištini-Specijalno odeljenje je rešenjem [PPS. br. 177/2018], produžio meru pritvora u trajanju od tri (3) meseca, koja može trajati do 25. januara 2020. godine.
26. Dana 31. oktobra 2019. godine, Apelacioni sud-Specijalno odeljenje je rešavajući u žalbenom postupku, rešenjem [PN.1S. br. 75/2019] odbio, kao neosnovanu, žalbu podnosioca zahteva i potvrdio prvostepeno rešenje.
27. Podnosilac zahteva je protiv gore navedenih rešenja podneo zahtev za zaštitu zakonitosti, sa predlogom da se pobijana rešenja ukinu i podnosiocu zahteva ukine mera pritvora, ili da se ova mera zameni merom kućnog pritvora.
28. Dana 13. novembra 2019. godine, državni tužilac Kosova je dopisom [KMLP. III. br. 96/2019] predložio da se zahtev za zaštitu zakonitosti koji je podneo podnosilac zahteva odbije kao neosnovan.
29. Dana 18. novembra 2019. godine, Vrhovni sud Kosova je presudom [PML. br. 337/2019] odbio, kao neosnovan, zahtev za zaštitu zakonitosti podnosioca zahteva i potvrdio produženje pritvora za podnosioca zahteva.

Navodi podnosioca zahteva

30. Podnosilac zahteva tvrdi da su osporenim aktima povređena njegova prava zagarantovana članom 24. [Jednakost pred zakonom] Ustava.
31. Podnosilac zahteva tvrdi da je osuđen uprkos nedostatku dokaza. Navodi da je on duhovni iscelitelj i da njegovo poslovanje nije povezano sa farmaceutskom medicinom. Njegovo hapšenje zbog toga što je navodno zatečen na delu dok radi ne stoji jer isti ima svoje registrovano preduzeće i postoji veliki broj zahteva građana da dođu na pregled kod njega.
32. Prema navodima podnosioca zahteva, uprkos tome što na Kosovu postoji veliki broj verskih sveštenika i "proroka" koji obavljaju istu ili sličnu delatnost, odnosno daju savete, mole se i preduzimaju određene radnje, kao što je pisanje 'hamajlija', prema njima ne važi "isti zakon", a on oseća da je prema njemu učinjena rasna diskriminacija jer pripada RAE zajednici.
33. Sem toga, tvrdi da je *oduzimanje njegove imovine* neosnovano jer je istu stekao poštenim radom, da je istu sticao duži vremenski period uz pomoć podizanja kredita u bankama i zahvaljujući poslovanju drugih preduzeća koja ima u

vlasništvu. Podnosilac zahteva smatra da su sve radnje javnih organa orkestrirane sa ciljem da mu se "oduzme celokupna imovina". Na kraju, smatra da je korektan prema svim svojim klijentima i navodi da poseduje brojne činjenice u formi video zapisa koje su potrebne državi, te očekuje da bude nagrađen odlikovanjem i predložen za "Nobelovu nagradu".

34. Iz spisa predmeta se primećuje da je podnosilac zahteva osporio nekoliko odluka o produženju pritvora, ali su iste upućene samo iz razloga da se prikaže slučaj, pošto podnosilac zahteva to nije izneo kao konkretnu tvrdnju.
35. Na kraju, podnosilac zahteva traži od Suda da odluči da je osporena presuda doneta u suprotnosti sa Ustavom zbog "rasne diskriminacije".

Relevantne zakonske odredbe

Zakonik br. 04/L-123 o krivičnom postupku

Član 266.

Ročište za potvrđivanje naloga za zaplenu imovine

1. Sudija za prethodni postupak može da razmatra dokaze ili svedoke prethodno izdate naredbe za zaplenu kada odlučuje o izdavanju naredbe za dugoročnu zaplenu na kraju ročišta za zaplenu. On ili ona takođe naredbu za dugoročnu zaplenu zasniva na dokazima predstavljenim tokom ročišta za zaplenu shodno stavovima 2, 3 i 4 ovog člana.

2. Državni tužilac iznosi dokaze ili svedoke u prilog naredbi za zaplenu.

3. Okrivljeni može da predstavi dokaze ili svedoke protiv dokaza koji idu u prilog naredbi za zaplenu ili dokaze koji mogu da ospore pravne osnove za naredbu za zaplenu.

4. Ostale stranke sa interesom u imovini će predstaviti dokaze ili svedoke protiv dokaza u prilog naredbi za zaplenu ili dokaze koji mogu da ospore pravne osnove za naredbu za zaplenu.

5. Sudija za prethodni postupak izdaje naredbu za dugoročnu zaplenu za svako traženo sredstvo samo ako postoji jasno izreciv dokaz koji pokazuje opravdani razlog za izdavanje naredbe.

6. Na kraju ročišta, sudija za prethodni postupak izdaje naredbu koja:

6.1. osporava zaplenu imovine i naređuje da se odmah odmrzne imovina, ili

6.2. potvrđuje naredbu za zaplenu imovine i odmah izdaje naredbu za dugoročnu zaplenu.

7. Sud na kraju ročišta može da naredi da oduzetom imovinom upravlja Agencija za upravljanje zaplenjenom i oduzetom imovinom samo ako je

uveren da naredbom za zaplenu neće moći da zadrži imovinu u svojoj nadležnosti.

8. Osim novčanih sredstava koja se drže zamrznutim ili zaplenjenog finansijskog računa, okrivljeni ili korisnik imovine nastavlja da koristi imovinu, ali ne može da je proda ili na drugi način prenese vlasništvo nad imovinom.

9. Naredba za dugoročnu zaplenu koji izda sudija za prethodni postupak na Kosovu ima pravno važenje na celom Kosovu.

10. Naredba za dugoročnu zaplenu koji izda sudija za prethodni postupak važi do kraja glavnog pretresa, obustave istrage ili na osnovu stava 11. ovog člana.

11. Ako navedena imovina u naredbi za dugoročnu zaplenu nije navedena u optužnici iz člana 241. ovog zakonika sudija pojedinac ili predsednik veća može da odlučuje o otpustu imovine za sve stranke obuhvaćene navedenom u naredbom za dugoročnu zaplenu.

12. Žalba na naredbu za dugoročnu zaplenu može da se uloži apelacionom sudu u roku od deset (10) dana od dana izdavanja naredbe. Žalba ne zadržava izvršenje naredbe za dugoročnu zaplenu.

Član 112.

Privremena sekvstracija

1. Predmeti koji se mogu privremeno oduzeti su predmeti koji mogu da budu dokaz u krivičnom postupku, predmeti ili imovina koja je olakšala izvršenje krivičnog dela ili predmeti ili imovina koja čini materijalnu dobit stečenu izvršenjem krivičnog dela i koji prema zakonu mogu da budu oduzeti.

2. Predmeti, imovina, dokazi ili novac mogu biti privremeno zadržani uz naredbu državnog tužioca najviše pet (5) dana ako ovlašćeni policijski službenici dođu do saznanja o tim predmetima, imovini, dokazu ili novcu tokom zakonitog pretresanja ili hapšenja. Državni tužilac će zatražiti od sudije za prethodni postupak sudsku naredbu u skladu sa stavom 3 ovog člana.

3. Državni tužilac može da zatraži od sudije za prethodni postupak da izda naredbu za privremenu sekvstraciju predmeta, imovine, dokaza ili novca. Takav zahtev mora da sadrži opis predmeta, imovine, dokaza ili novca sa specifikacijom i opisom kako predmeti mogu biti dokaz krivičnog dela, kako predmet, imovina ili novac mogu da olakšaju krivično delo ili kako predmeti, imovina ili novac čine materijalnu dobit stečenu izvršenjem krivičnog dela. Predmeti, imovina, dokaz ili novac mogu biti privremeno oduzeti samo uz sudsku naredbu.

4. Predmeti koji su privremeno oduzeti se fotografiju i čuvaju u odgovarajućim spremnicima ili prozirnim plastičnim kesama, a ovlašćena

policija ili državni tužilac vode evidenciju fotografija i evidenciju o načinu čuvanja svakog predmeta ili skupu dokumenata.

5. Oružje, automobili, avioni i ostali veliki predmeti koji su privremeno oduzeti fotografišu se i čuvaju se na odgovarajućim obezbeđenim mestima, a ovlašćena policija i državni tužilac vode fotografsku evidenciju i evidenciju o načinu čuvanja svakog predmeta ili skupu dokumenata.

6. Na objektima ili nepokretnoj imovini koja je privremeno oduzeta postavlja se obaveštenje koje obaveštava javnost da je imovina predmet privremenog oduzimanja, da prolaz nije dozvoljen i da lica koja prolaze tuda mogu biti uhapšena.

7. Monetarne novčanice ili metalni novac privremeno oduzeti se fotografiše i čuva na sigurnom, a ovlašćena policija i državni tužilac čuvaju fotografisanu evidenciju kao i evidenciju toka čuvanja monetarnih novčanica ili kovanog novca.

8. Novac koji je privremeno oduzet a koji se nalazi na bankovnom računu u banci čuva se na bankovnom računu pod nadležnošću suda.

9. Privremeno oduzeti predmeti stavljaju se pod nadzor i kontrolu državnog tužioca. Državni tužilac može da dodeli čuvanje i kontrolu ovlašćenom policijskom službeniku nad privremeno oduzetim predmetima u imovinom shodno stavova 5. 6 i 8 ovog člana.

10. Kada su predmeti oduzeti, navodi se gde su pronađeni i daje se njihov opis. Ako je neophodno, utvrđivanje njihovog identiteta biće obezbeđeno na neki drugi način. Za oduzete predmete izdaje se potvrda o oduzimanju.

11. Ako lice ili organ koje je zaduženo da čuva predmete, imovinu, dokaze ili novac koji je predmet naredbe sudije za prethodni postupak shodno ovom članu odbije da preda predmet, imovinu, dokaz ili novac ovlašćenom policijskom službeniku odgovornom za izvršenje naredbe, sudija za prethodni postupak može da novčano kazni to lice ili organ u iznosu od pedeset odsto (50%) vrednosti spornog predmeta, imovine, dokaza ili novca. Lice ili organ kome je određena novčana kazna može da podnese žalbu na određenu novčanu kazni ili može da poništi novčanu kaznu ukoliko se saglasi sa naredbom sudije za prethodni postupak.

Ocena prihvatljivosti zahteva

36. Sud prvo razmatra da li su ispunjeni uslovi prihvatljivosti, koji su propisani Ustavom i dalje precizirani Zakonom i Poslovníkom.
37. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

38. U tom smislu, Sud primećuje da je podnosilac zahteva ovlašćena strana koja osporava akt javnog organa, odnosno presudu [P. br. 1191/19] Osnovnog suda od 8. novembra 2019. godine.
39. Međutim, Sud primećuje da stav 7. člana 113. Ustava utvrđuje i obavezu da se iscrpe *”sva ostala pravna sredstva, regulisana zakonom”*. Ova ustavna obaveza je utvrđena i stavom 2. člana 47. Zakona i tačkom (b) stava (1) pravila 39. Poslovnika. Ovi poslednje navedeni propisuju:

Član 47.
[Individualni zahtevi]

[...]

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva”.

Pravilo 39.
[Kriterijum o prihvatljivosti]

“1. Sud može smatrati zahtev prihvatljivim:

[...]

(b) ako su iscrpljena sva delotvorna pravna sredstva, koja su na raspolaganju po zakonu, protiv pobijene presude ili odluke”.

40. U tom pogledu, Sud ponovo naglašava da stav 7. člana 113. Ustava, stav 2. člana 47. Zakona i tačka (b) stava (1) pravila 39. Poslovnika, jasno propisuju obavezu *”iscrpljenja pravnih sredstava određenih zakonom”*, kako bi zahtev bio proglašen prihvatljivim i Sud razmotrio njegovu osnovanost.
41. Kriterijumi za ocenu da li je ova obaveza ispunjena jasno su utvrđeni u praksi Suda i zasnovani na praksi Evropskog suda za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLJP), u saglasnosti sa kojom je Sud, na osnovu člana 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] dužan da tumači osnovna prava i slobode zagarantovane Ustavom.
42. Obrazloženje za zahtev za iscrpljivanje pravnih sredstava jeste da se nadležnim organima, prevashodno redovnim sudovima, pruži mogućnost da spreče ili isprave navodne povrede Ustava. Ono se zasniva na pretpostavci da pravni poredak Kosova obezbeđuje delotvorna pravna sredstva za sprečavanje, odnosno ispravku povreda ustavnih prava. Ovo je važan aspekt supsidijarne prirode mehanizma ustavne pravde (vidi, između ostalog, slučajeve Suda:

KI67/19, podnosilac *Hajrije Rina Zhitija Ajeti*, rešenje o neprihvatljivosti od 30. septembra 2019. godine, stav 34; KI09/19, podnosilac *Leutrim Hajdari*, rešenje o neprihvatljivosti od 16. marta 2020. godine, stav 36; KI30/17, podnosilac *Muharrem Nuredini*, rešenje o neprihvatljivosti od 7. avgusta 2017. godine, stav 35; i KI94/14, podnosilac *Sadat Ademi*, rešenje o neprihvatljivosti od 17. decembra 2014. godine, stav 24).

43. Na ovaj način se redovnim sudovima daje mogućnost da isprave svoje greške kroz redovne sudske postupke pre nego što predmet dođe pred Ustavni sud. Ovo se pravilo zasniva na pretpostavci izraženoj u članu 32. Ustava i članu 13. EKLJP, da u domaćem zakonodavstvu postoje pravna sredstva na raspolaganju koja se mogu iskoristiti pred redovnim sudovima u odnosu na navodnu povredu, bez obzira na to da li su odredbe EKLJP preuzete u nacionalno pravo ili ne (vidi, *inter alia*, predmet ESLJP-a *Aksoy protiv Turske*, predstavka br. 21987/93, presuda od 18. decembra 1996. godine, stav 51). Ovo načelo podrazumeva da mehanizam zaštite uspostavljen od strane Ustavnog suda bude supsidijaran u odnosu na redovni sistem sudstva kojim se štite ljudska prava (vidi, između ostalog, predmet ESLJP-a *Handyside protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, predstavka br. 5493/72, presuda od 7. decembra 1976. godine, stav 48).
44. Štaviše, ESLJP je naglasio da su pravila koja propisuju proceduralne korake koje je potrebno preduzeti i rokove koje treba ispoštovati u vezi sa ulaganjem žalbe dizajnirana da bi obezbedila pravilno sprovođenje pravde i usklađenost, posebno, sa načelom pravne sigurnosti (vidi predmet ESLJP-a *Ben Salah Adraqui i Dhaima protiv Španije*, predstavka br. 45023/98, odluka od 27. aprila 2000. godine).
45. Sud primećuje da je u okolnostima *prvog slučaja* u vezi sa krivičnim delom prevara, podnosilac zahteva, nakon što je upoznat sa sadržajem presude [P. br. 1191/19] Osnovnog suda od 8. novembra 2019. godine, izjavio žalbu Apelacionom sudu, koja se, na osnovu spisa predmeta, još uvek nalazi na razmatranju pred njim. Shodno tome, proizilazi da postupak pred Apelacionim sudom još uvek nije okončan.
46. Što se tiče navoda o *drugom slučaju* u vezi sa “zaplenom njegove imovine”, Sud primećuje da je podnosilac zahteva, nakon što je upoznat sa sadržajem (i) naredbe [Ppr. br. 487/2018] Osnovnog suda od 8. avgusta 2019. godine i (ii) naredbe o dugoročnoj zapleni imovine [Ppr. br. 487/2018] od 14. avgusta 2019. godine, prema njegovoj izjavi, podneo odgovarajući prigovor i žalbu. Na osnovu spisa predmeta, ove radnje su preduzete u okviru *drugog slučaja* u vezi sa krivičnim delima nezakonito obavljanje medicinske ili farmaceutske delatnosti, izbegavanje poreza, prevara i krivičnim delom neovlašćeno vlasništvo, kontrola ili posedovanje oružja, u kojem još uvek nemamo meritornu odluku Osnovnog suda u Prištini - Specijalno odeljenje. Shodno tome, proizilazi da postupak pred Osnovnim sudom u Prištini – Specijalno odeljenje još uvek nije okončan.
47. Sud je u svojoj sudskoj praksi već utvrdio da se u slučaju kada su postupci u toku pred redovnim sudovima, zahtevi podnosioca pred Ustavnim sudom smatraju preuranjenim (vidi, u ovom kontekstu, slučajeve Suda: KI09/19, podnosilac *Leutrim Hajdari*, citiran u tekstu iznad, stav 41; KI23/10, podnosilac *Jovica*

Gadžić, rešenje o neprihvatljivosti od 19. septembra 2013. godine, stav 47; KI32/11, podnosilac *Lulzim Ramaj*, rešenje o neprihvatljivosti od 20. aprila 2012. godine, stav 23; KI113/12, podnosilac *Haki Gjocaj*, rešenje o neprihvatljivosti od 25. januara 2013. godine, stav 32; KI114/12, podnosilac *Kastriot Hasi*, rešenje o neprihvatljivosti od 3. aprila 2013. godine, stav 33; KI07/13, podnosilac *Ibish Kastrati*, rešenje o neprihvatljivosti od 5. jula 2013. godine, stavovi 28-29; KI58/13, podnosilac *Sadik Bislimi*, rešenje o neprihvatljivosti od 25. novembra 2013. godine, stav 31; i KI102/16, podnosilac *Shfqet Berisha*, rešenje o neprihvatljivosti od 2. marta 2017. godine, stav 39).

48. U okolnostima konkretnog slučaja, zasnovano na načelu supsidijarnosti, Sud je dužan da zahteve podnosioca proglasi neprihvatljivim kao preuranjene, odnosno iz razloga što u njegovom slučaju nisu iscrpljena pravna sredstva.
49. Shodno tome, zahtev se proglašava neprihvatljivim, u skladu sa stavom 7. člana 113. Ustava, stavom 2. člana 47. Zakona i kao što je dalje precizirano tačkom (b) stava (1) pravila 39. Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.1 i 113.7 Ustava, članovima 20. i 47.2 Zakona i pravilima 39 (1) (b) i 59 (2) Poslovnika, dana 2. septembra 2020. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovo rešenje stranama;
- III. DA OBJAVI ovo rešenje u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- IV. Ovo rešenje stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Selvete Gërxhaliu-Krasniqi

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi